

ROZVÍJENÍ ÚTOKU STŘELECKÉHO SBORU V HLOUBCE S PRŮLOMEM SPĚŠNĚ ZAUJATÉ OBRANY V NOCI. ODRÁŽENÍ SILNÝCH NEPŘÁTELSKÝCH PROTIZTEČÍ

Generál-poručík František Houra

Úvod

Noc skýtá řadu výhod pro utajení i pro dosažení překvapení za boje i operace. Umožňuje vyhrát čas a zvětšit tempo útoku. Útočná činnost v noci má značný vliv na morální stav nepřítel, snižuje účinnost paleb obránce, ztěžuje jeho manévr silami a prostředky. Úspěchy dosažené v nočních bojích za Veliké vlastenecké války i za války v Koreji spolu se snahou co nejvíce využít účinku atomových zbraní ke zvýšení tempa boje a operace vedou k všestranným studiím i praktickým zkouškám. Rozvoj radiolokační techniky, prostředků k vidění v noci, letecké fotografie, osvětlovacích prostředků, i další vynálezy skýtají možnost, že se boj v noci velmi přiblíží boji za dne.

Vševojsková armáda musí v soudobých podmínkách počítat s nočním bojem. Při hloubce bližšího úkolu 60 až 80 km, dalšího úkolu okolo 200 km, k dosažení středního tempa 40 km za den zpravidla povedou vyšší svazky a svazky armády při rozvíjení útoku, zvláště v hloubce nepřátelské obrany, noční boj. Nepřítel, máje hluboce členěnou obranu, prováděje protizteče a protiúderý svými zálohami, bude často nucen spěšně zaujmát i připravená postavení a namnoze při střetném boji přejít k obraně i na nepřipravené čáře. Ovládnout tato obranná postavení z chodu, po případě prolomit spěšně zaujatou obranu v noci, bude důležitým úkolem především střeleckých sborů.

Účelem tohoto článku je objasnit některé otázky rozvíjení útoku střeleckého sboru v hloubce s průlomem spěšně zaujaté obrany v noci a pak krátce pojednat o odrážení nepřátelských protiztečí a protiúderů.

Vzhledem k rozsahu tematu omezím se na střelecký sbor v prvním sledu armády, který za dne prolomil hlavní pásmo nepřátelské obrany a má za úkol prolomit spěšně zaujatou obranu v noci.

1. Podmínky rozvíjení útoku střeleckého sboru v hloubce s průlomem spěšně zaujaté obrany v noci

Střelecký sbor útočící v prvním sledu armády může prolamovat spěšně zaujatou obranu v noci všeobecně za těchto podmínek:

- po průlomu hlavního pásma obrany ve dne, jestliže nepřítel stačil protiztečí podporovanou atomovými úderý zdržet postup sboru a přisunutými zálohami jej ve dne přechodně zastavit;
- nepřítel po ztrátě hlavního pásma nebo pásma sborových záloh za dne se snaží obranou zadních vojáků zdržet útočící sbor na mezilehlém postavení, vyvést hlavní síly zpod úderu a v noci organisovat obranu v hloubce;

— nepřítel po neúspěšném střetném boji ve dne se snaží organisovat obranu ať již na zvoleném nebo předem připraveném, avšak spěšně zaujímaném postavení.

Podle zásad americké armády pro vedení obranného boje plně se zpravidla obsazuje hlavní pásmo obrany. Sborové zálohy v hloubce okolo 30 km jsou především určeny k provedení protiztečí v první den obranného boje. Počítá se však i s protiztečí v noci, po případě druhého dne boje. Obdobně armádní zálohy umisťované v hloubce více než 60 km mají velmi důležitý úkol provést protiúder.

Bude tedy snahou protivníka za podpory dělostřelectva, letectva, bezpilotních prostředků, jakož i atomových a chemických zbraní provést silné protizteče a protiúder ke zničení vklínivšího se uskupení našich vojsk. Proto při úspěšném prolomení hlavního pásma obrany budou často postavení v hloubce zaujímana spěšně s využitím noci.

Snahou útočníka musí být z chodu ovládnout postavení a pásma v hloubce obrany. Podaří-li se nepříteli zabránit proniknutí do postavení v hloubce obrany z chodu a zastavit postup sboru, je třeba využít slabostí spěšně zaujaté obrany k ráznému provedení noční zteče, k průlomům spěšně zaujatého obranného pásma do celé hloubky v noci k vytvoření podmínek pro rozvíjení úspěchu a pronásledování za dne.

Spěšně zaujatá obrana se vyznačuje nedostatečně rozvinutým systémem paléb všech druhů, málo pevnou součinností uvnitř bojových sestav, slaběji rozvinutými ženiijními objekty, slabou znalostí terénu, malou hloubkou, mezerami a často i nižší bojeschopností obránce.

Těsný dotyk a noc sama ztěžuje užití atomových zbraní, letectva i řízené palby dělostřelectva, i když nová technika a osvětlovací prostředky zmenšují tyto nevýhody.

Naproti tomu dobrá organisace příprav, plánování, pevné a tvrdé velení, dokonalá příprava vojsk, vysoký morální stav a dobré materiální a technické zabezpečení snižují nevýhody, které noc skýtá útočníku.

Celkově podmínky pro průlom spěšně zaujaté obrany v noci budou záviset na úkolu, situaci, terénu, na včasném plánování a předvídání nočního boje, na včasném vydání a proniknutí rozkazů vojskům, na smělosti a rozhodnosti, dokonalé přípravě vojsk, vysokém morálním stavu a na dobrém včasném materiálně technickém zabezpečení vojsk pro boj v noci.

2. Přípravy a plánování pro boj střeleckého sboru v noci v přípravném období

Soudobá technika umožňuje zahájit útok v kteroukoli denní nebo noční dobu.

Počítá-li velitel sboru na podkladě plánování velitele armády, že v průběhu boje bude prolamovat spěšně zaujatou obranu nepřítel v hloubce za noci, musí se opatření k tomu projevit již v přípravném období.

Krátkost přípravného období a nutnost poskytnout podřízeným velitelům co nejvíce času vyžaduje, aby bylo plně využito soudobé techniky.

Velitel střeleckého sboru musí plánovat boj na celou hloubku. To znamená v daném čase průlom hlavního pásma obrany za dne a odra-

žení možných protiztečí; zmocnění se z chodu druhého pásma obrany, po případě průlom spěšně zaujaté obrany za noci; využití úspěchu dosaženého v noci za světla druhého dne boje.

Toto vše se musí projevit kromě obvyklých úvah již v zámyslu velitele a v otázkách kladených štábu, velitelům a náčelníkům druhů vojsk a týlu. Toto vše bude mít vliv jak na rozhodnutí velitele, tak i na bojová nařízení vyšším svazkům, svazkům a útvarům.

3. Opatření provedená velitelem sboru a štábem pro nastávající boj v noci

K závěru o nepříteli a jeho možnostech mimo jiné je třeba položit důraz na tyto otázky:

- možnosti zaujetí druhého pásma obrany nepřítelem a jeho prostředky pro boj v noci,
- umístění nepřátelských atomových a chemických zbraní a jejich možné zásahy za boje v hloubce a za noci,
- rozmístění nepřátelských radiolokačních prostředků a opatření k rušení našich prostředků,
- prostředky infračerveného vidění, televizní i jiné nové prostředky a možnost rušení,
- osvětlovací prostředky a způsob jejich používání v nočním boji,
- zátarasy a minová pole za boje v noci,
- způsob radiového rušení za boje v noci,
- možnosti nepřátelského letectva při nočním boji, při podpoře protiztečí za noci a zvláště po rozednění,
- údaje o jiné nové technice a způsobu jejího použití.

Štáb sboru musí k tomu cíli zavčas jednak učinit opatření prostředky vlastními, jednak požadovat údaje od štábu armády, jestliže je snad již nedostal.

Zvláštní požadavky bude klást štáb sboru na leteckou fotografii a na filmování pásma útoku se zřetelem na boj v noci v hloubce obrany. Pro noční boj v hloubce obrany bude třeba pořídit stereoskopické a plošné i panoramatické snímky grafické za průlomu hlavního pásma obrany. Je třeba usilovat, aby snímky byly dodány až do praporů za světla, dříve než sbor bude vyrážet k noční zteči.

V situaci vlastních vojsk bude třeba vojska zabezpečit pro boj v noci i za světla druhého dne. Kromě normálních otázek pro průlom za dne bude štáb sboru řešit

- použití atomových zbraní, je-li plánováno pro noční boj v hloubce obrany plánem armády,
- zabezpečení vojsk osvětlovacími prostředky, raketami, dělostřeleckým osvětlovacím střelivem, leteckými osvětlovacími pumami, infrapřístroji, světlomety (jsou-li přiděleny), materiálem k rozpoznávání jednotek, osvětlovacími prostředky k vytyčení směrů a průchodů, vybavení svíticím střelivem a střelivem se stopovkou pro pěchotu i tanky, výbavou pro azimutníky, ženiijními mechanisačními prostředky a trhavinami pro ražení průchodů v minových polích za noci i jinými prostředky pro noční boj.

Velkou důležitost má i připravenost všech druhů vojsk pro noční boj a nácvik plánovaný v přípravném období.

Použití a potřeba osvětlovacích prostředků při nočním útoku z chodu

Při nočním útoku z chodu na postavení v hloubce obrany nepřítele možno počítat s osvětlením bojiště těmito prostředky:

- dělostřeleckým osvětlovacím střelivem,
- leteckými osvětlovacími pumami,
- osvětlovacími signálními náboji.

Při propočtu potřeby vycházím z předpokladu, že jedním osvětlovacím granátem ráže 122 mm lze osvětlit úsek terénu o průměru 1 až 1,5 km po dobu 25 až 30 vteřin; jednou baterií 122 mm houfnic pak úsek terénu 3 až 4 km široký a 1 až 1,5 km hluboký.

Pro osvětlení terénu v boji o jednotlivá postavení narychlo obsazeného pásma obrany v hloubce, pro vytvoření světelných orientačních bodů, osvětlení terénu pro obsazení druhých sledů pluků a divisí — budou-li tyto zasazovány — a pro odrážení protiztečí nutno vyčlenit v pásmu útoku každého pluku 1 až 2 baterie 122mm houfnic. Pro každou divisi prvního sledu střeleckého sboru, která provádí zteč z chodu nebo zteč s přípravou v omezené lhůtě nutno počítat se 4 až 6 bateriemi 122mm houfnic pro úkoly osvětlení, neúčastní-li se osvětlování letectvo; tyto baterie nebudou plnit jiné úkoly.

Osvětlovací letecké pumy jsou v současné době nejúčinnějším prostředkem k osvětlení bojiště. Jedna puma (SAB-100-75) osvětlí terén v okruhu 3 až 4 km po dobu 6 až 7 minut. K osvětlení celé šířky útočného pásma divise nutno svrhnout současně dvě letecké pumy typu SAB-100-75 — po dobu jedné hodiny asi 24 pum. Pro osvětlení bojiště za zteče celého postavení na dobu 2 až 2,5 hodiny by bylo nutno v útočném pásmu každé divise prvního sledu střeleckého sboru svrhnout 48 až 54 osvětlovacích leteckých pum. Jejich svrnutí si vyžádá 12 až 14 letounových vzletů B-33, nebo 4 až 5 vzletů B-228.

Za předpokladu, že by se u každé divise prvního sledu střeleckého sboru využilo k nepřetržitému osvětlení bojiště po dobu 2 až 2,5 hod. z 60% leteckých osvětlovacích pum a z 40% dělostřeleckých osvětlovacích granátů 122 mm, jevila by se celková potřeba na divisi 30 osvětlovacích leteckých pum (8 vzletů B-33 nebo 3 vzletů B-228) a 4 až 6 baterií 122mm houfnic, které by vystřílely za tuto dobu do 1300 osvětlovacích granátů, což představuje 0,8 p/p osvětlovacího střeliva pro každé dělo. Spotřeba osvětlovacích signálních nábojů se nebude řídit propočty jejich potřeby, ale možnostmi jejich přísunu pěchotě a tankům.

Štáb sboru musí pečlivě studovat a učinit závěry z terénu, zvláště v hloubce obrany, vzhledem k jeho výhodám i nevýhodám pro boj v noci. Je třeba volit vhodné směrové objekty pro boj v noci pro svazky prvního sledu, pečlivě studovat všechny komunikace a možnosti jejich vytyčení pro rychlý pohyb vpřed, místa vhodná pro údery nepřátelských atomových zbraní a prostory možných protiztečí za noci i za svítání. Za soudobých podmínek nestačí jen mapa, rekognoskace a plastický stůl. Je třeba doplnění leteckými snímky a filmem.

Za použití prostředků hromadného ničení, kdy pro přípravu celkového boje v rámci sboru nebude k dispozici zpravidla více než 3 až 4 dní, při předvídání nočního boje v hloubce obrany velitel i štáb sboru musí

podstatně zrychlit jak svou práci, tak i práci velitelů svazků, aby zůstal nejméně den a noc pro přípravu praporů, rot a jim přidělených prostředků.

Délka dne a noci, jasnost noci i povětrnostní podmínky za předvídání nočního boje v hloubce obrany budou mít důležitou úlohu.

V rozhodnutí velitele vedle volby směru hlavního úderu a stanovení úkolů bude mít velký význam správně volená sestava. Ta musí zaručovat splnění bližšího úkolu za dne bez zasazení druhého sledu, možnost vzetí druhého pásma z chodu, při zastavení soustředit síly na směru hlavního úderu bez složitých manévru a ztráty času tak, aby k provedení noční zteče spěšně zaujaté obrany byly jednotkám prvního sledu poskytnuty aspoň 4 hodiny času denního světla na stanovení doplňkových úkolů a na krátkou organizaci součinnosti.

K narůstání síly úderu i tempa útoku je třeba počítat s hlubokým členěním sestavy, aby jednotek určených k vedení hlavního úderu za noci bylo co nejvíce šetřeno za dne, a naopak jednotky určené k rozvíjení úspěchu a pronásledování za světla druhého dne nebyly vyčerpány již za noci.

To je nutné a bude zpravidla možné. Po průlomu hlavního pásma obrany a odražení protiztečí bude velitel sboru zpravidla nucen zasadit svůj druhý sled, aby ovládl druhé pásmo obrany z chodu. Sbor tedy bude mít všechny tři divise v prvním sledu, máje vyčleněnu silnou vševojskovou zálohu. Divise využívající úspěchu bude nejvýhodněji členit do dvou, po případě na podružném směru do jednoho sledu. To umožňuje rychle přejít z bojových sestav do předbojových a do pochodových proudů.

Hluboké členění zmenšuje i pravděpodobnost ztrát od nepřátelského letectva, atomových zbraní, bezpilotních prostředků, dělostřelectva a chemických zbraní, ztěžuje radiolokační průzkum nepřítelů a ulehčuje maskování.

Naproti tomu je umožněno rychlé narůstání sil manévrem z hloubky bez složitých rokádních pohybů a rychlý přechod z předbojových tvarů do bojových.

Velitel sboru a jeho štáb musí již v přípravném období počítat s přechodem z denní na noční činnost a s činností za svítání druhého dne

- u dělostřelectva při tvoření skupin s požadavkem vybavit první sledy co největším počtem dělostřelectva; počítat s bateriemi a oddíly nutnými k osvětlení pásma útoku sboru; přemístit protiletadlové dělostřelectvo včas, aby chránilo vojska při přeskupení a zaujímání sestavy k provedení noční zteče; účinně ničit nepřátelská protitanková děla a tanky, bránící postupu vlastních jednotek, a počítat se zálohou dělostřelectva pro případ napadení nepřátelskými atomovými zbraněmi;
- u tanků a samohybných děl s potřebou zesílení první linie na úkor druhých sledů pluků a divisí;
- u letectva s ochranou přeskupení a zaujímání výchozího položení k noční zteči s osvětlováním bojiště a podporou vojsk za zteče zesílením ochrany i úderů, zvláště za svítání k odražení protiztečí nepřítelů;

- u ženijního vojska s potřebou rychlého vytvoření průchodů v minových polích a úpravy komunikací za boje v hloubce za noci, se zesílením odminovačů a mechanizačními prostředky a trhavinami, se zesílením protipožárních odřadů a pohyblivých odřadů zatarasovacích;
- u chemického vojska se zesílením dosimetrického i chemického průzkumu za noci, s rychlým světelným označením zamořených prostorů, s rychlým vytvořením průchodů a manévrem sil a prostředků k odstranění následků atomového a chemického napadení;
- u spojovacího vojska k čelení rušení radiového provozu za noci nepřitelem;
- u zdravotnické služby s označením raněných za noci a s jejich odsunem, zvláště s manévrem prostředky při atomovém úderu;
- u týlových útvarů, jak vybavit jednotky pro noční boj, a zvláště, jak je zásobit za svítání druhého dne;
- u všech svazků a útvarů se včasným zřízením pořádkové a regulační služby, s obranou proti výsadbům a záškodníkům.

V přípravném období zřídka bude možno při rekognoskaci a organizaci součinnosti v terénu organisovat součinnost pro průlom spěšné zaujatého druhého pásma obrany do celé hloubky. Přesto potřeba vzít toto pásmo z chodu, po případě po zkrácené přípravě prolomit je noční ztečí, vyžaduje důkladné přípravy již v přípravném období.

Velitel sboru s veliteli divisi provede organizaci součinnosti v hloubce obrany využívaje letecké fotografie, filmu, televise, po případě na plastickém stole připraveném štábem za užití těchto pomůcek. Při tom velitel sboru již položí důraz zvláště na otázky uvedené dále v stati 4.

Při mnoha cvičeních s vojsky získali velitelé svazků a útvarů zkušenosti v nočním boji a mnohá cvičení provedli s úspěchem.

Je však třeba si uvědomit, že cvičení byla připravována, že namnoze byla konána za měsíčné noci a že protivník neužíval v plné míře všech osvětlovacích i druhých prostředků, jak by tomu bylo ve skutečnosti.

Při průlomu spěšné zaujaté obrany za noci půjde o to překvapit a vyhrát čas. Čas se však bude počítat na hodiny a minuty. Proto musí velitel sboru a jeho štáb již v přípravném období vykonat vše, aby velitelé svazků a útvarů dobře pochopili zámysl velitele. Na podkladě krátkých doplňkových úkolů, podle vzniklé situace a po krátké organizaci součinnosti mohli pak úspěšně provést průlom spěšné zaujaté obrany nepřítele za noci, překvapili nepřítele a neposkytli mu čas organisovat obranu na dalších postaveních v hloubce.

Pomoc štábu sboru divisím pro zabezpečení včasných příprav boje v noci

Je třeba, aby velitel sboru a jeho štáb spotřeboval co nejméně času pro sebe a co nejvíce času poskytl podřízeným. Při dosavadních cvičeních s vojsky bylo tomu právě naopak. Velitel sboru, jakmile dostane úkol, podle situace provede rekognoskaci za účasti velitele dělostřelectva, důstojníka štábu, po případě ještě jiného důstojníka na hlavním směru; zástupce velitele sboru nebo důstojník štábu na vedlejší směru podle situace. Potom ústně nebo důstojníky štábu oznámí zámysl velitelům svazků a samostatných útvarů. Štáb připraví organizaci součinnosti

v terénu; pro součinnost v hloubce připraví na velitelském stanovišti mapy, fotografie, filmy, plastický stůl a p. Součinnost v terénu organizuje velitel osobně na hlavním, jeho zástupce na podružném směru výjezdem v obrněných transportérech s radiovými stanicemi. Po správném pochopení úkolů i součinnosti, po jejich zakreslení a zaznamenání vydá štáb sboru pomůcky pro organizaci součinnosti divisím, aby tam, kde je to možné, provedly organizaci součinnosti najednou na stupni svazek-útvár, útvár-oddíl a tím získaly čas. Při vydávání bojových nařízení je třeba použít radiových fotografických snímků, jsou-li k dispozici, a dobře informovaných styčných důstojníků s právem rozhodovat podle rozkazu velitele. Štáb musí závčas zajistit materiál pro noční boj, zpracovat jeho rozdělovník a kontrolovat včasné dodání co možná až k útvarům. Tím uvolnit štáby svazků pro pomoc útvarům a oddílům.

Způsob použití dělostřelectva, tankových a mechanisovaných vojsk i ostatních druhů vojsk, plánované centrálně velitelem armády, jakož i plán osvětlení bojiště a nařízení pro bojové zabezpečení, zvláště PVO, PAO, PCHO, musí proniknout až k útvarům, aby velitelům svazků a nižším zůstalo co nejvíce času k provedení a kontrole.

Náčelník spojení musí pomoci při kontrole a při zabezpečování spojení, zvláště v průběhu boje. Dále je třeba pomoci při kontrole včasného uskutečnění materiálně technického zabezpečení, při politickém zabezpečení správného pochopení a plnění úkolů a zvláště při organizaci pořádkové a regulační služby. Dále pomoci při nácviu štábů a vojsk.

Že pomoc štábu podřízeným vojskům i správné pochopení úkolu je zárukou úspěchu, tomu nasvědčuje tento historický příklad:

V říjnu 1943 1. čs. samostatná brigáda, která bojovala ve složení 38. armády v druhém sledu, po prolomení hlavního pásma obrany na vnějším obvodu Kyjeva byla okolo 9.00 hodin zasazena do mezery, aby prolomila vnitřní pásmo, majíc úkol dne zmocnit se jihozápadního předměstí Kyjeva s cílem vytvořit vnitřní kruh obklíčení. Kolem 21.00 hod. bylo slyšet výbuchy v Kyjevě. Velitel armády usoudil, že Němci počínají vyklízet Kyjev.

Velitel 1. čs. samostatné brigády dostal večer od velitele armády radiem rozkaz pokračovat za noci v útoku, do svítání ovládnout Kyjev a vyjít na západní břeh Dněpru. Sousední divise měly úkol obdobný. Velitel brigády měl rázně pronikat bez ohledu na styk s nimi. Podmínky byly těžké. Velitelem 1. praporu a tankového praporu byl veden hlavní úder od ústí Žitomírské ulice do Kyjeva po hlavní silnici. Díky správnému chápání úkolu a vysoké morálce brigáda za noci vyšla k řece a splnila úkol. Zrána přešla brigáda na rozkaz do druhého sledu s frontou na západ, aby zajišťovala úspěch dosažený jezdeckým sborem. Odtamtud pak šla na Bílou Cerkev.

4. Způsoby průlomu spěšně zaujaté obrany

Při průlomu taktické hloubky nepřátelské obrany a ovládnutí druhého pásma naskýtají se určité obtíže. Druhé pásmo obrany je zpravidla ve značné vzdálenosti (20 až 25 km) od předního kraje hlavního pásma obrany. V uskupení nepřítele na druhém pásmu obrany v době, kdy k němu dochází útočící střelecký sbor, mohou nastat značné změny. Za

takových okolností nelze připravit již při organizaci útoku průlom druhého pásma obrany do té míry jako průlom hlavního pásma obrany.

Během boje vynaloží protivník všechno úsilí, aby zastavil útočníka, který prolomil hlavní pásmo obrany, před druhým pásmem a získal čas pro své zálohy k přípravě protiúderu nebo k obsazení armádního pásma obrany.

Úkolem útočícího sboru je rychlým tempem zmocnit se druhého pásma obrany, předejít nepříteli v jeho zaujetí a nedovolit mu získat čas potřebný pro manévr velkých záloh.

Zmocnit se druhého pásma z chodu je tedy hlavním způsobem ovládnutí tohoto pásma nepřátelské obrany. Podstata tohoto způsobu záleží v tom, že předsunuté odřady, pluky a divise prvního sledu střeleckého sboru po průlomu hlavního pásma nepřátelské obrany důrazně pronikají k druhému pásmu obrany, za pohybu upřesňují úkoly, které dříve dostaly k jejímu ovládnutí, a vytvářejí k tomu cíli potřebnou sestavu. Jakmile se přiblíží k druhému pásmu obrany, provedou zteč v té sestavě, v které k ní došly.

Tento způsob dovoluje rychle a plně využít výsledků vlastních atomových úderů na druhé pásmo obrany a nepotřebuje dalšího času k organizaci průlomu přímo před druhým pásmem.

Při soudobém vysokém tempu útoku je samozřejmé, že obránce po ztrátě hlavního pásma obrany, máje omezený čas k organizování obrany na mezilehlých postaveních, bude nucen spěšně zaujímat obranu.

Americká armáda předvídá možnost spěšně zaujímat obranu jak jednotkami ustoupivšími z fronty, tak i zálohami. Šířka pásma a uskupení mohou být různé podle důležitosti daného směru, sil a prostředků, které jsou k dispozici.

Obvyčejně pásmo pěší nebo obrněné divise americké armády, členěných do dvou sledů, může dosahovat 15 až 20 km i více. Je-li divise v jednom sledu, vyčleňuje silnou zálohu. Hloubka obrany pěší divise může dosáhnout 10 až 12 km, obrněné divise 6 až 8 km.

Za použití atomových a chemických zbraní bude průlom spěšně zaujaté obrany, jak dříve řečeno, proveden z chodu. Jen tehdy, když nebylo použito na směr útoku sboru atomových zbraní na spěšně zaujaté obranné postavení a průlomem z chodu se nedosáhlo úspěchu, přechází sbor k průlomu s přípravou v omezené lhůtě.

Jak při průlomu spěšně zaujaté obrany z chodu, tak i při průlomu s přípravou v omezené lhůtě je zárukou úspěchu včasná a dokonalá příprava. Ta se však provádí za složitějších podmínek než při útoku na připravenou obranu. Současná motorisace a mechanisace vojsk a vzrůstající pohyblivost umožňují zkrátit dobu přípravy zteče střeleckého sboru na 4 až 5 hodin. Této doby je třeba k upřesnění úkolů svazků střeleckého sboru, k doplnění organizace součinnosti v terénu a k organizaci dělostřeleckého útoku.

Při průlomu spěšně zaujaté obrany s přípravou v omezené lhůtě neprovádí velitel sboru zpravidla rekognoskaci v terénu, aby upřesnil úkoly, nýbrž organizuje hned součinnost. Součinnost zpravidla organizuje na směr hlavního úderu. Na ostatních směrech ji organizuje jeho zástupce nebo důstojník štábu.

Průlom spěšně zaujaté obrany po zkrácené přípravě začíná s o u č a s n o u z t e č í na celém úseku průlomu sboru po krátké dělostřelecké a letecké přípravě. Za n o c i může začít i bez dělostřelecké a letecké přípravy. Přesto je třeba uvážit, že provedení noční zteče vyžaduje dokonalejší přípravy a těsnější součinnosti útvarů a svazků při zteči jednotlivých cílů a objektů. Na přípravu noční zteče je třeba více času než ve dne.

Bojové úkoly dávané svazky útvarům za noci mohou být na stejnou hloubku jako za dne. Je však třeba počítat s omezenými možnostmi manévru. Směry postupu musí být přímé a vylučovat složitá přeskupení až do rozednění.

Cím větší je hloubka úkolu za noci, tím silnější musí být první sled. Zasadit druhý sled střeleckého sboru za noci lze těžko, protože je třeba v každém případě uchovat si část sil, které by rozvíjely úspěch dosažený v noci za dne.

K označení směru útoku vojsk prvního sledu je účelné užít světelných směrových objektů, osvětlovacích nábojů a světlometů pro každý pluk prvního sledu.

Aby byl zabezpečen úspěch nočního boje, je třeba v přípravném období učinit tato opatření:

- určit způsob osvětlení bojiště a využití přístrojů k vidění v noci,
- zavčas dát vojskům rozlišovací znaky, světelné poznávací signály, signály k označení cílů, určit vojskům orientační tabulky viditelné za noci a stanovit jim směry, na kterých budou vytvořeny světelné orientační objekty,
- zabezpečit pozorovací stanoviště prostředky k osvětlení terénu,
- stanovit světelné signály k zahájení, přenosu a zastavení palby,
- učinit opatření k rušení práce radiolokátorů a jejich ničení, jakož i ostatních naslouchacích prostředků,
- zabezpečit přísné dodržování světelné a zvukové kázně a maskování vojsk.

Při přípravě noční činnosti je třeba věnovat zvláštní pozornost organizaci a zabezpečení přechodu z noční na denní činnost vojsk. Zkušenosti ukazují, že úspěch dosažený za noci může být nepřítelem likvidován za svítání, nebude-li řádně zabezpečen a rychle rozvíjen do hloubky.

V rozhodnutí pro průlom nepřátelské obrany za noci musí velitel sboru stanovit

- úkoly podřízených a podpůrných jednotek v noci a způsob přechodu od noční k denní bojové činnosti,
- směr hlavního úderu a úsek průlomu,
- bojovou sestavu svazků a útvarů,
- způsob provedení dělostřelecké a letecké přípravy a využití atomových úderů, jsou-li plánovány,
- způsob součinnosti za noci, zvláště s letectvem a sousedy,
- dobu zahájení noční zteče,
- úkoly, síly, prostředky a způsob osvětlování terénu,
- organizační velení.

Při volbě nebo upřesnění směru hlavního úderu je třeba uvážit vliv terénu na bojovou činnost vojsk, jakož i na účinnost použití přístrojů

k vidění v noci a osvětlovacích prostředků. Se zřetelem k těmto podmínkám bude účelné vést hlavní úder za noci co možná v přehledném, málo zvláštěném terénu, s malým množstvím přirozených překážek, umožňujícím umělé překážky a minová pole snáze zjistit a rychle je překonat.

Vojska provádějící zteč v noci na směru hlavního úderu musí dosáhnout určených čar a objektů nejkratší cestou bez složitého manévru.

Při omezené viditelnosti a při nedostatku dobrého osvětlení bojiště bude účelné bojovou sestavu střeleckých a mechanisovaných divisi členit do jednoho sledu, protože za těchto podmínek zasazení druhého sledu divisi bude velmi ztěženo. Střelecké a mechanisované pluky za těchto okolností mohou být členěny ve dva sledy, protože zasazení druhého sledu za noci u pluku je mnohem jednodušší než v divisi. Druhé sledy střeleckého pluku nezávisle na viditelnosti bude účelné zasadit do boje za svítání.

Druhé sledy a zálohy za noci se pohybují za vojsky prvního sledu obvykle na automobilech a obrněných transportérech se zkrácením vzdálenosti v předbojových sestavách a v proudech.

Při útočném boji střeleckého sboru v noci značně vzrůstá význam předsunutých odřadů závčas vytvářených divisemi prvního sledu. Složení předsunutých odřadů a doba jejich zasazení do boje závisí na úkolu a na konkrétních podmínkách situace.

Hustota dělostřelectva a tanků při průlomu v noci může být přibližně stejná jako ve dne.

Organisace součinnosti vojsk v terénu, prováděná především za denního světla, je nejdůležitější podmínkou úspěšného prolomení nepřátelské obrany za noci.

Při organisaci součinnosti je třeba vedle otázek, které se obvykle řeší při průlomu spěšně zaujaté obrany ve dne, upřesnit tyto doplňující otázky:

- světelné a radiotechnické signály a všeobecné světelné směrové objekty v terénu,
- způsob a postup osvětlování terénů a cílů,
- rozpoznávací označení vlastních vojsk, tanků, letectva a signály, jimiž vojska vytyčí dosažené čáry,
- způsob přechodu z noční na denní bojovou činnost,
- opatření k organisování pořádkové služby za noci a k udržení pořádku v týlu.

Všechna opatření k zabezpečení bojové činnosti v noci musí směřovat k tomu, aby bylo dosaženo překvapení, aby byly vytvořeny nejvýhodnější podmínky k provedení zteče a k splnění uložených úkolů, aby útočící jednotky byly chráněny před náhlými údery, zvláště atomových a chemických zbraní nepřítele, a aby byl zabezpečen přechod z noční na denní bojovou činnost bez zastávky.

Úspěch opatření k zabezpečení bojové činnosti vojsk v noci závisí v mnohém na správné organisaci a přípravě vojsk ve dne.

Protivzdušná obrana se organisuje podle stejných zásad jako ve dne. Zvláštní pozornost musí být věnována rozptýlení vojsk a organisaci součinnosti mezi protiletadlovým dělostřelectvem, světlotety a letectvem.

Stíhací letectvo chrání vojska jednotlivými letouny, dvojicemi letounů a malými skupinami.

Účinnost palby protiletadlového dělostřelectva je závislá na dovedném užití radiolokačních a osvětlovacích prostředků.

Za svítání, kdy nepřátelské letectvo zpravidla bude zesilovat svou činnost, musí být protivzdušná obrana zesílena.

Za noci je třeba zvýšit počet dosimetrických hlídek v bojové sestavě útočících vojsk. Mimo to je třeba na dobu noční činnosti zesilovat odřady k odstranění následků nepřátelského atomového napadení.

Zvláštní význam mají protipožární opatření. Podle taktiky americké armády se počítá k soustavnému osvětlování terénu mimo jiné použitím rozsáhlých požárů. Proto bude velmi důležité zavčas organisovat protipožární ochranu.

Před našimi techniky pak stojí úkol dále studovat možnosti rychlého hašení požárů v bojových podmínkách.

Při organisaci protitankové obrany v noci je třeba předvídat světelné signály a způsob uvědomování vojsk o tankovém nebezpečí a zavčas uvést ve známost všech vojáků rozpoznávací znaky vlastních vojsk, zvláště vlastních tanků. Je také nezbytné předvídat opatření k protitankovému zabezpečení čáry, kterou mají ovládnout útočící vojska za svítání.

Překvapení za noci je třeba zabezpečit provedením maskování. Při tom je třeba věnovat zvláštní pozornost

- ochraně vojsk proti nepřátelskému radiolokačnímu pozorování a technice pro vidění v noci,
- dodržování světelného a zvukového maskování.

V průběhu boje provádějí pěchota a tanky důraznou zteč nepřítele v dříve určených a zavčas prostudovaných směrech. Dělostřelečtí pozorovatelé, zabezpečení dobrým spojením se svým dělostřelectvem, postupují v bojových sestavách útočících jednotek.

Údery letectva v tomto údobí musí být zavčas řízeny na cíle tak, aby nebyly způsobeny ztráty vlastním vojskům. Za tím účelem označují útočící pěchota a tanky dosažené čáry světelnými signály (seriemi signálních raket).

Zteč za noci je třeba vést nepřetržitě. Pěchota pomáhá tankům překonávat překážky, a užívajíc signálních a osvětlovacích raket, ukazuje jim cíle.

Během boje vedou vojska nepřetržitý radiační a chemický průzkum. Úseky silně zamořené radioaktivními a otravnými látkami se označují světelnými ukazateli.

Průlom druhého pásma obrany za noci se provádí podle stejných zásad jako průlom hlavního pásma obrany za noci, avšak při spěšně zaujaté obraně na druhém pásmu obrany, průlom střeleckým sborem může být uskutečněn na 2 až 3 úsecích, bez použití atomových zbraní a vyšším tempem než průlom hlavního pásma obrany. Jestliže druhé pásmo obrany bylo nepřítelem zaujato zavčas, provádí se noční průlom silami střeleckého sboru na jednom úseku s použitím atomových zbraní.

Noc podstatně zmenšuje možnosti osobního pozorování velitelů jak činnosti vlastních vojsk, tak i nepřitele.

Proto VPS útvarů a svazků musí být umístěna blíže k bojové sestavě vojsk prvního sledu.

Velení vojskům se provádí z pohyblivých pozorovatelů, k čemuž se použije tanků, obrněných transportérů a automobilů s radiovými stanicemi.

Přemístění je třeba provádět po přesně vymezené ose.

Při průlomu za noci skýtá situace mnohem více možností neočekávaných změn. Přitom vzrůstá význam rozhodnosti a iniciativy velitelů, které se musí projevovat ve smyslu zámyslu staršího náčelníka.

Během nočního boje je štáb sboru povinen kontrolovat způsob osvětlení, vytyčení světelných orientačních bodů, a zdali vojska postupují v určených směrech. Zavčas zpravovat vojska a podřízené štáby o změnách situace, doručit vojskům nové úkoly a organisovat jejich součinnost, zabezpečit včasný pohyb druhých sledů a záloh.

V údobí přechodu od noční k denní činnosti musí být přemístění velitelských stanovišť útvarů a svazků prvního sledu provedeno do svítání.

5. Úloha tanků a dělostřelecké protitankové zálohy při odrážení nepřátelských protiztečí

Podle zásad pro vedení obranného boje americkou armádou jsou prováděny i noční protizteče a protiúder. Střelecký sbor při průlomu spěšně zaujaté obrany v hloubce za noci může se setkat s protiztečemi v síle zesílených tankových praporů, po případě zesílené tankové divise. Provedení mohutného protiúderu vyššími svazky má již operační význam a vzhledem ke složitosti je třeba s ním více počítat až za svítání druhého dne za boje o armádní pásmo obrany. Opatření k jeho odražení je plánováno velitelem armády.

Počítáme-li s tím, že podle taktiky americké armády protizteč tankovým praporem může být provedena v úseku okolo 1300 m obrněnou divisi, po případě pěší divisi zesílenou až třemi tankovými prapory, v úseku 4 až 5 km, může být touto protiztečí zasažena přibližně jedna divise útočníka. Mohutnými protiúderu v operační hloubce může být zasažen i celý sbor. I za nočních protiztečí a protiúderu je třeba počítat s úderu dělostřelectva, letectva, chemických zbraní i s atomovým úderem.

Proti nepřátelským protiztečím a protiúderům vedeným převážně obrněnými jednotkami je třeba v krátké době provést letecké, po případě atomové a chemické úderu, soustředit mohutnou dělostřeleckou palbu, zesílit protivzdušnou obranu, rychle získat převahu a likvidovat nepřítele na směrech protiztečí.

Odrážení těchto nočních protiztečí střeleckým sborem bude prováděno podle situace, zpravidla dovednou kombinací obranného boje s přímým útokem na uskupení provádějící protizteč.

Část sboru bude nucena přejít do přechodné obrany, která bude především protitanková. Druhá část a co možná vždy mechanisovaná divise musí pokračovat v útoku. Za příznivých podmínek lze nepřítele rozdrtit ve střetném boji.

Aby se mohl velitel sboru správně a včas rozhodnout, potřebuje již před zahájením noční zteče mít zprávy o zálohách, zvláště o obrněných

divisích, v hloubce obrany a na jejich podkladě připravit potřebná opatření. K tomu cíli stanoví úkoly průzkumu všech druhů. Zvláště účelné za noci bude využít radiolokačního průzkumu k zjištění přítomnosti a pohybu obrněných jednotek, leteckého průzkumu a fotografických snímků, radiového průzkumu a pozorovatelů vybavených infračervenou technikou a organizovaným nasloucháním.

Zálohy v prostoru soustředění je třeba napadnout atomovými a chemickými zbraněmi, za pohybu dělostřelectvem a letectvem. Pohyb záloh je třeba soustavně sledovat za užití leteckých osvětlovacích pum a dělostřeleckých osvětlovacích nábojů. V soutěskách a osadách je účelné zdržet nepřítele chemickým střelivem. Hlavním prostředkem k zastavení a likvidaci protizteče bude však protitankové dělostřelectvo, tanky a ostatní dělostřelectvo, závčas připravené, aby po zjištění směru protizteče dočasnou obranou na výhodných čarách zastavily protizteč.

Počítáme-li, že střelecký sbor odrážející protizteč zesílené divise svou střeleckou divisi bude mít pro to k dispozici asi 140 až 150 protitankových děl, 90 až 100 tanků, 160 až 180 děl ze zakrytých postavení, je dán předpoklad k odražení protizteče 300 až 350 tanků. To však vyžaduje rychlého organizování protitankové obrany, což za noci je zvláště obtížné. Vedle protitankových děl a tanků je třeba urychleně položit minová pole, využít pohyblivého odřadu zatarasovacího, po případě tankové zálohy sboru k zabezpečení boku.

Předpokládáme-li, že divise provádí zteč v jednom sledu s pluky členěnými do dvou až tří sledů, bude poměrně jednoduché členit protitankovou obranu do hloubky na třech čarách a dosáhnout hloubky 6 km při dostatečné hustotě protitankových prostředků na frontě protizteče. Velmi důležité při tom je využít terénních překážek, zvláště na bocích sestavy.

Obrněná divise plně neutají hluk masy tanků. Velitel střelecké divise musí včas provést osvětlování prostoru rozmístění nepřítele určenými bateriemi, velitel sboru přiděleným letectvem, po případě jinými prostředky. Zaujetí obrany musí být provedeno na základě předem smluvených signálů.

Součinnost je třeba organizovat vyjížděnou styčných důstojníků přímo k útvarům s důrazem na určení jednoduchých úkolů, upřesnění rozpoznávacích znaků, způsobu osvětlení a zahájení palby prostředky, učenými v hloubce, na ochranu ohroženého boku, na využití zatarasů při vedení palby, zasazení dělostřeleckých protitankových záloh a pohyblivého odřadu zatarasovacího. Zároveň je třeba sladit součinnost se sousedy. Při vyražení nepřítele je třeba zastavit ho přehradnou palbou a údery letectva před první čarou s plným využitím osvětlení. Tanků přímé podpory a samohybných děl využít k přímé palbě již na první čáře. Pěchota s vysokou morálkou mnohem lépe využije pancéřovek a tarasnic než za dne. S výhodou lze užít salvy raketometů. Těžiště však zůstává na přímé palbě protitankového dělostřelectva a tanků.

Protizteč bude i za noci podporována letectvem nepřítele, který rovněž bude osvětlovat bojiště. Proti němu je třeba soustředit palbu divisní i sborové skupiny protiletadlového dělostřelectva.

Podají-li se přesto nepříteli proniknout do hloubky přechodné obrany, je třeba využít všeho dělostřelectva, tanků, pancéřovek, tarasnic,

pohyblivého odřadu zatarasovacího i tankové zálohy k odrazení protizteče.

Za této složité situace tvrdost, rychlost a nepřetržitost velení má mimořádný význam. Velitel divise bude v obrněném transportéru nebo tanku na VPS mezi první a druhou obrannou čarou. Velitel sboru při silném ohrožení odebere se sám nebo vyšle svého zástupce na ohrožený směr. Je třeba vydávat jen krátká bojová nařízení, po případě smluvené signály; za boje bude při vysílání radiem otevřená řeč pravidlem.

Přitom je třeba dbát, že odrazení protizteče (protiúderu) je jen dílčí činnost. Hlavní opatření musí směřovat ke splnění hlavního úkolu. Protizteči nesmí být sníženo tempo útoku. Rázný postup vpřed povede k vyjití do boku a týlu, k obklíčení a zničení nepřítele.

Na úspěch tohoto složitého boje má rozhodující vliv morální duch vojsk. Političti pracovníci musí být u jednotek. Smélost, úpornost, ráznost a iniciativa všech velitelů a jednotek jsou zárukou úspěchu.

Aby protizteč tanků za noci mohla být rychle a úspěšně odražena, musí být k tomu vojska dobře připravena a materiálně zabezpečena.

Zatím však jsme se omezili na ničení cílů po jejich osvětlení, na ukázky užití prostředků pro noční vidění, na provedení několika cvičení se střelbou za noci.

Je třeba daleko více studovat tuto otázku a hlavně prakticky cvičit vojska a vybavit je materiálními prostředky, aby úspěšně mohla plnit i tyto úkoly.

Příkladem úspěšného odrazení silného protiúderu může být činnost 31. gardového sboru Sovětské armády proti nepřátelskému uskupení v síle do čtyř tankových divisí, směřujícího k osvobození německo-fašistické skupiny obklíčené v Budapešti.

31. gardový sbor, zesílený protitankovými a dělostřeleckými útvary, působil na široké frontě dosahující 53 km.

Za bojů ve dnech 2. až 8. 1. 1945 dne 2. ledna po druhé hodině v noci vyrazil mohutný protiúder čtyř německých tankových divisí (3. a 6. tankové divise, tankové divise Totenkopf a Wiking) proti 31. gardovému sboru. Protiúder byl však úspěšně odražen. Nepřítel ztratil 70% živé síly a 80% bojové techniky.

Činnost 31. gardového sboru potvrdila ustanovení našich řádů v tom smyslu, že k úspěšnému odrazení protiúderu podstatnou měrou přispívá dobře připravený průzkum, který dodá včasné zprávy o přeskupení nepřítele a o připravovaném protiúderu. Mimo to bojová činnost 31. gardového sboru ukázala podstatný vliv protitankového dělostřelectva a dělostřeleckých útvarů v sestavě vojsk odrážejících protiúder, jakož i význam vševojskových záloh rychle přesunutých na automobilech.

6. Obklíčování nepřítele v součinnosti se sousedy, příprava a provedení ničení obklíčeného nepřítele v noci

Překvapení, kterého lze dosáhnout noční ztečí spěšně zaujaté obrany nepřítele, a rychlost tempa povede při rázu spěšně zaujaté obrany k obklíčení a ničení jak menších částí nepřítele, tak i celých svazků po provedení protizteče a protiúderů.

K obklíčení svazků za nočního boje v hloubce obrany za noci dojde zpravidla tím, že část sboru zastavila protizteč nepřítele nebo rozdrtila

ji ve střetném boji, kdežto část, zpravidla mechanisovaná divise a předsunuté odřady střeleckých divisi, úspěšně prolomila spěšně zaujatou obranu a v součinnosti se sousedem zajistila za svítání dosaženou čáru pro další postup.

Jindy, provádí-li se noční zteč na několika oddělených úsecích, dochází rozvíjením úspěchu do stran k obklíčení nepřítele.

V obou případech obklíčující jednotky budou během noci těsně spolupracovat se sousedy k vytvoření jak vnitřní, tak i vnější fronty obklíčení.

Požadavek vysokého tempa za nočního boje při použití prostředků hromadného ničení nutí k tomu, aby obklíčení bylo co nejrychleji dovršeno a nepřítel byl zničen nebo zajat.

Noc sama skýtá morálně silnému, dobře vycvičenému a technicky vybavenému útočníku dobré podmínky k rychlému splnění úkolu. Naproti tomu, je-li provedení tohoto úkolu za dne složité, tím složitější je za noci.

Obklíčení a ničení je tedy třeba předvídat a předběžná opatření učinit již v přípravném období.

Mimo údaje nutné pro obklíčení za dne musí velitel sboru zvlášť pečlivě upřesnit směry činnosti pro svazky a útvary a stanovit, jak, kým a kdy budou vytyčeny. Upřesnit organizaci součinnosti mezi svazky, útvary a se sousedy. Vojska útočící směrem proti sobě musí vzájemně znát, jak budou světelně označeny směry činnosti, dosažené čáry, jakým způsobem označovat letectvu vlastní situaci, zvláště pak, jak a kým budou dávány signály k zastavení dělostřelecké palby, jaká jsou smluvená znamení a hesla pro setkání.

I když si svazky předvídané k provedení obklíčení již před bojem vymění styčné důstojníky s radiovými stanicemi, bude účelné upřesnit údaje vysláním styčné skupiny vrtulníkem mezi jednotkami, které společně provádějí obklíčení.

Počítáme-li s tím, že protizteč vyrazila podle taktiky protivníka za noci asi 3 až 4 hodiny po vyrazení vlastní noční zteče a že k jejímu zastavení bude třeba 2 až 3 hodin, proniknou vojska nedotčená protiztečí do hloubky asi 10 až 14 km, to jest prolomí celou hloubku druhého pásma obrany, a přejdou k rozvíjení úspěchu.

Především půjde ještě o to za noci uzavřít jak vnitřní, tak i vnější frontu obklíčení. Vnější frontu posunovat od vnitřní co nejdále, aby za svítání mohla úspěšně čelit protiztečím a protiúderům směřujícím k vyproštění obklíčeného uskupení. Při uzavírání vnitřní fronty již přikročit k ničení oddělených částí a k rozdrčení hlavních sil obklíčeného uskupení v co nejkratší době.

Více než za dne mají význam údery tankových jednotek s výsadky do boku a týlu a rázná činnost pěchoty; soustavný průzkum a vzájemná informace radiem a světelnými signály, přímá palba dělostřelectva a samohybných děl, údery dělostřelectva a zvláště salva raketometů při soustavném osvětlování bojiště; osvětlování letectvem a jeho údery na dělostřelectvo a tanky, užití prchavých chemických látek k ničení obklíčených částí a zabránění manévru, za svítání zřízení zátarasů a silné protitankové obrany na ohrožených směrech k odrazení možných nepřátelských protiztečí, čelení úderům nepřátelského letectva a bezpilotních pro-

středků stíhacím letectvem a protiletadlovým dělostřelectvem, jakož i blokování obklíčených vojsk, zvláště za svítání.

Údery musí směřovat do hloubky obklíčené sestavy, aby ještě za noci byla rozdrvena na části a za svítání ničena. Pokusům o vyjití z obklíčení čelit zvláště za svítání soustředěnými palbami dělostřelectva, údery letectva a zálohami sboru s cílem přehradit cesty a rozdrtit nepřítele úderem do boku.

Zároveň bude úkolem divisi na vnější frontě obklíčení za svítání zabezpečit dosaženou čaru proti protiúderům a připravenými jednotkami energicky pokračovat v postupu do operační hloubky, ovládnout palebná postavení dělostřelectva, blízkých bezpilotních prostředků, zásobovací základny, letiště a vytvořit podmínky pro ovládnutí dalších postavení z chodu.

Vytvoření vnější i vnitřní fronty obklíčení klade požadavek na včasnou úpravu velení, které za této situace bude zvlášť obtížné. Nutnost rychle zničit obklíčeného nepřítele vyžaduje, aby obklíčující jednotky byly pod jednotným velením. To lze uskutečnit tím, že úkol bude svěřen zástupci velitele sboru, který s omezeným štábem dobře vybaveným pojitky na obrněných transportérech bude řídit vnitřní kruh obklíčení a zpravovat velitele sboru na vnější frontě. Provádí-li se obklíčení a ničení v součinnosti se svazky sousedního sboru, vyřeší tuto otázku velitel armády. Tyto otázky jsou velmi složité a vyžadují zvláštního rozpracování.

Obklíčení a ničení nepřítele za noci vyžaduje i zvláštního materiálně technického zabezpečení. Zvláštní význam má organizace pořádkové služby, zejména jestliže pásmem sboru za noci má být vedena část armádní nebo frontové rychlé skupiny.

Tyto otázky však vyžadují rozsáhlého rozpracování, které přesahuje rámec tohoto pojednání.

Závěr

V soudobých podmínkách při použití atomových zbraní a jiných prostředků hromadného ničení rozsah noční bojové činnosti stále vzrůstá. Překvapující noční činností lze v řadě případů dosáhnout úspěchu s menšími ztrátami a v mnohem kratší době nežli za dne.

Charakteristickým rysem soudobého nočního boje je, že je veden všemi druhy vojsk v těsné součinnosti. Rozmach i tempo při využití soudobé techniky atomové, radiolokační, osvětlovací, infračervené a jiné se přibližuje útočnému tempu za dne.

Průlom spěšně zaujaté obrany v noci vyžaduje mnohem většího předvidání, přesné a konkrétní práce velitele a štábu sboru a všestranné přípravy vojsk.

Zásadou zůstává ovládnout spěšně zaujatou obranu v noci z chodu. Nedovoluje-li to situace, je třeba noční zteč provést s přípravou v omezené lhůtě s cílem narůstání tempa operace.

V tomto pojednání byly probrány jen některé otázky, a to za předpokladu nočního průlomu spěšně zaujatého druhého pásma obrany, aniž

v pásmu střeleckého sboru byla zasazována armádní nebo frontová rychlá skupina. V boji a operaci bude spěšně zaujatá obrana za noci prolamována v nejrůznějších situacích v taktické i operační hloubce. Příprava a provedení průlomu za noci bude záviset na konkrétních podmínkách a na technických prostředcích pro noční boj, jejichž rozvoj stále vzrůstá.

Úloha tanků a dělostřelecké protitankové zálohy při odrážení protiztečí, stejně jako obkličování a ničení nepřítele v součinnosti se sousedy za noci vyžaduje zvláštních obsáhlých pojednání. Uvedl jsem jen některé myšlenky, které vyžadují jak kritiky, tak i širokého rozvinutí a hlavně přezkoušení v praxi, které dosud přes vykonaná cvičení je velmi málo, namnoze vůbec ne.

Doplnit a prohloubit naznačené úvahy zůstává dalším úkolem.